

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

АНДРЕЙКО О. Методичний потенціал навчально-мовленнєвих ситуацій як ефективного засобу для формування компетентності в говорінні учнів старшої школи на уроках англійської мови	13
АТРОЩЕНКО Т.О. Професійна компетентність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти у контексті вимог сьогодення	15
БАБЛЯ А., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Етапи професійного становлення майбутнього вчителя в контексті освітніх реформ	16
БАБЛЮК В.М., ГОРВАТ М.В. Нормативно-правове забезпечення волонтерської діяльності дітей та молоді в Україні	18
БЛИЧКО В.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Роль взаємодії школи і батьків у розвитку фізичного виховання молодших школярів	21
БОБЕЛА Ю. В., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування конструктивно-просективних умінь у майбутніх учителів початкових класів	23
БОНДАР Т. І. Культурна компетентність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти у США й Україні	25
БОРБЕЛЬ Г., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Педагогіка партнерства як необхідна умова ефективності освітнього процесу закладів освіти	27
БОРЖАВИЧ Т. В., ПИНЗЕНИК О. М. Завдання процесу формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку	29
БОРИСОВА О.О. Андрагогічний підхід до організації навчання у закладах вищої освіти	31
БРИЖАК Н. Ю. Позаурочна виховна робота: теоретичний аспект	33
БУЧМЕЙ І.М., КОБАЛЬ В.І. Місце внутрішньої системи забезпечення якості освіти в освітній системі закладу загальної середньої освіти	35
БУЧМЕЙ М.І., КОБАЛЬ В.І. Формування позитивного іміджу закладу освіти	37
ВАН ІНАНЬ. Актуальність формування стилю педагогічного спілкування у фаховій підготовці майбутніх учителів музики	38
ВАРВАРИНЕЦЬ Е. І., МОЧАН Т. М. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до взаємодії з батьками.....	40
ВАСИЛЬЦЮН І.П., КУШНІР І.І. Управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій	42
ВІДЬМЕНКО М.О. Розвиток освіти на користь сталого розвитку	44
ГАЛАБУРДА М.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Застосування форм і методів національно-патріотичного виховання здобувачів початкової освіти у закладі загальної середньої освіти	46
ГАНГУР Г.В.,ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Розвиток творчих здібностей учнів початкової школи як процес удосконалення якостей особистості	48
HERSTSOVSKA NATALIA, RUSYN OLEKSANDRA The use of interchangeable english synonyms in different pedagogical situations	50
ГИРБА К. В., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування професійної позиції педагога	51
ГОЛОМБ В.Ю., КОБАЛЬ В.І. Становлення та розвитку закладів системи професійно-технічної освіти в Закарпатті кінця XIX- початку XX століття: постановка проблеми	53
ГОМА І. В. Проблеми реалізації права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в Україні	54

(самоаналіз); когнітивний (формальні знання); операційний (здатність до використання методів і прийомів навчання). Компонент «усвідомлення динаміки розвитку як головної властивості процесу взаємодії культур» варто інтерпретувати як необхідність безперервного професійного розвитку, що вможлиблює постійне оновлення знань, з огляду на швидкі зміни в суспільстві.

Для консультаційного супроводу розвитку культурної компетентності створено Національний центр культурної компетентності при Джорджтаунському університеті. Зважаючи на зміни, що сталися за десятилітній період, у 1998 р. у Національному центрі уточнили й розширили сутність терміна, задекларувавши, що культурна компетентність – це володіння певним набором цінностей і принципів, здатність демонструвати поведінку й ставлення, що вможливають ефективну міжкультурну взаємодію; здатність цінувати різноманітність, проводити самооцінювання, керувати динамікою відмінностей, здобувати й інституціалізувати культурні знання, адаптуватися до різноманітності та культурного контексту спільнот, де відбувається взаємодія; обов'язкове включення окреслених вимог до всіх аспектів формування політики, управління, надання послуг, життєдіяльності сім'ї та громади. Культурна компетентність – це постійний процес розвитку, що потребує систематичного оновлення культурологічних знань і навичок.

Результати дослідження спонукають до наукової дискусії щодо місця й значущості культурної компетентності в підготовці майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти в Україні.

Література

1. Cross, T., Bazron, B., Dennis, K., & Isaacs, M. Towards A Culturally Competent System of Care, Volume I. Washington, DC: Georgetown University Child Development Center, CASSP Technical Assistance Center. 1989. 90 p.

УДК [378:37.010.3-051]:37.02

БОРБЕЛЬ Г., ТОМАШЕВСЬКА М.О.
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

У Концепції «Нова українська школа» підкреслюється, що ефективність дошкільної освіти пов'язана з організацією освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства [1]. Наголошується на необхідності не лише впроваджувати компетентний підхід до навчання, а й формувати психологічно безпечне середовище, створювати умови для успішної самореалізації здобувача освіти як особистості [2].

Науковці та практики у своїх дослідженнях говорять про зміну парадигми «освіта навчання» на парадигму «освіта становлення особистості», а саме на створення індивідуальної траєкторії розвитку особистості здобувача освіти. Тому педагог у своїй діяльності, готуючись до знань, має готувати навчальні завдання, які базувалися б на принципах свободи творчості та професійного розвитку здобувача освіти. А батьки, зі свого боку, мають створити всі умови для

позитивної вмотивованості дітей до навчання в закладі освіти. В основу конструктивної співпраці всіх суб'єктів освітнього процесу (здобувачі освіти, батьки, педагоги) покладено спільні цілі, прагнення та переконання. Педагоги та здобувачі освіти є рівноправними учасниками освітнього процесу і відповідають за його результат. Це партнерство засноване на повазі, довірі, рівності, відповідальності, добровільності всіх його учасників.

Таким чином, психологічну основу педагогіки партнерства складають суб'єкт-суб'єктні відносини – співпраця двох суб'єктів. Цей тип відносин є для освітнього процесу оптимальним, бо, з одного боку, він зберігає за педагогом функцію управління, а з іншого – дає здобувачеві освіти можливість діяти самостійно.

Педагогіка партнерства сприяє:

- створенню умов для творчого потенціалу здобувача освіти, формуванню його ініціативності та креативності;
- формуванню відчуття власної гідності, значущості кожного в колективній праці; – зниженню негативних станів (стресу, тривожності, страхів), що сприятиме ефективнішому засвоєнню знань;
- обґрунтованому і свідомому вибору профільних предметів.

Критерії, що визначають ефективність ідеї розвитку відносин партнерства як найпродуктивнішої системи відносин в умовах педагогічної взаємодії, зокрема, такі:

- сформована професійно-особистісна готовність педагога до гуманізації освітнього середовища;
- відкритість, тобто практично повна відсутність маніпуляцій за умови якості цілей дій обох сторін;
- позитивна залежність суб'єктів міжособистісної взаємодії (усвідомлення спільної мети, наявність загальних ресурсів, докладання спільних зусиль для розв'язання проблем);
- право на автентичність кожного учасника педагогічної взаємодії;
- усвідомлення індивідуальної та групової відповідальності (внутрішня і зовнішня мотивації спільної діяльності суб'єктів);
- можливість задовольняти основні міжособистісні потреби в процесі спільної діяльності та спілкування;
- взаємодія, що підтримує та забезпечує сприятливий психологічний клімат взаємодії;
- високий рівень розвитку соціальних умінь і навичок спілкування;
- рефлексивний аналіз власної поведінки в контексті соціальної поведінки інших суб'єктів. Урахування цих критеріїв сприятиме створенню необхідних умов, сприятливих для формування партнерських відносин між педагогами та 7 здобувачами освіти, допоможе адміністрації у визначенні єдиних правил взаємодії [3].

Таким чином, педагогіка партнерства набуває важливого значення як вектор гуманного і творчого підходу до кожного з учасників освітнього процесу, а запровадження нового змісту освіти щодо співробітництва педагогів і батьків з

метою особистісного розвитку здобувачів освіти орієнтує на поважне ставлення до всіх учасників освітнього процесу

Література

1. Концепція Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed>.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osvit>.
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 2017. 206 с.

УДК 37.011.3-053.4:37.015.311:613/614:005.336.2(043.2)

БОРЖАВИЧ Т. В., ПИНЗЕНИК О. М.
Мукачівський державний університет

ЗАВДАННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Питання людських цінностей активно розглядається на всіх етапах розвитку суспільства. У час нівелювання багатьох устоїв людської культури, коли народ України відстоює гідність та мир, людина, її життя і здоров'я особливо визначаються як найвищі людські цінності, бо саме вони є показником цивілізованості суспільства, головним критерієм ефективності діяльності всіх його сфер.

Проблеми розвитку людини висвітлюються у законодавчих актах, освітніх програмах, державних стандартах України, де особлива увага звертається на становлення та збереження духовного, фізичного та психічного здоров'я. Основна увага при цьому акцентується на формування особистісних якостей, що забезпечують турботу про власне здоров'я як найвищу цінність, основа яких закладається вже в дошкільному дитинстві. Саме тому проблема процесу формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку є актуальною і потребує дослідження та удосконалення шляхів її розв'язання.

Як ключовий стратегічний напрям державної політики в галузі освіти визначається «формування здоров'язбережувального середовища, екологізації освіти, валеологічної культури учасників навчально-виховного процесу» у «Національній стратегії розвитку освіти до 2021 року» [1].

Сутність та зміст освітнього процесу формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку досліджено Л. Лохвицькою, Т. Андрющенко, Г. Беленькою, М. Машовець та ін. Переважна більшість теоретиків та практиків дошкільної освіти вважають провідною умовою забезпечення компетентності дитини у сфері зміцнення та збереження здоров'я керівну роль дорослого, його вміння організувати освітнє середовище та діяльність дітей у ньому. Це викликає необхідність розробки здоров'язбережувальних технологій, активних освітніх методів, які стануть основою формування елементарних знань та умінь, спрямованих на ціннісне ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших.

Компетентнісний підхід, який активно упроваджується у систему освіти на

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>